

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De S. Adalhardo abbate Corbeiae antiquae et novae

Enck, August

Monasterii, 1873

De fontibus vitae Adalhardi

urn:nbn:de:hbz:466:1-9094

De fontibus vitae S. Adalhardi.

1. Vita S. Adalhardi¹⁾ scripta est a clarissimo ejus discipulo Radberto, cui cognomen erat Paschasius. Qui exeunte saeculo octavo natus, unus ex doctissimis suae aetatis viris, scholae Corbeiae antiquae praepositus erat. Cum Adalhardo abbate ejusque fratre Wala tanta familiaritate conjunctus erat, ut „quasi tertius inter eos in omni negotio“²⁾ esset³⁾. Post Adalhardi sed ante Walae⁴⁾ mortem (anno 836) illius, quem semper maxima caritate prosecutus erat, viri vitam scripsit⁵⁾. Verumtamen Paschasius, quia librum confecit monachis⁶⁾, de Adalhardo ita disserit, ut magis abbatis et sancti, quam in rebus publicis versati

1) Acta Sanctorum Bolland., Januarii T. I. p. 95—111; Mabillon, Acta Sanctorum Ordin. S. Benedicti, saecul. IV. pars. 1. Edit. Paris. 1677. p. 308—340. — Excerpta in Pertzii Mon. Germ. Script. II. p. 524—532; ubi capita editionis Mabillonensis annotata sunt.

2) Vita Walae lib. I. c. 14. Mabillon, Acta IV. 1. p. 476.

3) Cf. Histoire littéraire de la France par des religieux Bénédictins Tom. V. p. 287 sqq; Wattenbach, Deutschlands Geschichtsquellen im Mittelalter, Berlin 1866. Edit. 2. p. 170.

4) Ex Paschasii verbis (cap. 35 vitae Adalhardi, Mabillon l. c. p. 322). Walam eo tempore nondum de vita decessisse discimus.

5) Cf. Mabillon, Acta SS. IV. 1. p. 306. c. 1; Histoire litt. l. c. p. 301. c. 6; Wattenbach l. c. p. 170.

6) Vita Adalh. c. 10, Mabillon l. c. p. 312: Inde est, Frater, si velis advertere“

viri imaginem proponat. Accedit, quod tanto oratorio ornatu utitur, ut saepe res gestae vix plane cognosci possint ⁷⁾.

Paschasio librum saeculo XI et quidem post annum 1040 in ordinem breviorum rededit S. Gerardus ⁸⁾, monachus Corbeiensis ⁹⁾, qui „translatione S. Viti“ ¹⁰⁾ et Adalhardi libro, qui vocabatur „brevis“ ¹¹⁾, usus est.

In libris manu scriptis vitae S. Adalhardi adjuncta est „ecloga duarum sanctimonialium“ ¹²⁾ i. e. Corbeiae Francicae et Saxonicae, quae Adalhardi obitum deplorant. Haec autem ecloga non a Paschasio conscripta esse jure putatur ¹³⁾.

2. Multo difficilior ad intelligendum quam vita Adalhardi est vita Walae („Epitaphium Arsenii“ i. e. Walae) ab eodem Paschasio scripta ¹⁴⁾. Adalhardus in hoc opere, in quo Paschasius, timore imperatoris Ludovici ejusque filii, Caroli regis, permotus ficta nomina adhibet, Antonius vocatur ¹⁵⁾. Opus divisum est in duos libros, quorum prior post Walae mortem (a. 836) Ludovico imperatore, posterior regnante Carolo, Ludovici filio, scriptus est ¹⁶⁾.

7) Cf. Hist. litt. l. c. Wattenbach l. c.

8) Acta SS. Jan. T. I. p. 111—117; Mabillon, Acta SS. saec. IV. 1. p. 345—358. — Cf. Mabillon l. c. p. 306 c. 1; Hist. litt. l. c;

9) Postea abbas monasterii Silvae-majoris.

10) Gerardi vita Adalh. c. 3, l. c. p. 346; c. 44, 45, l. c. p. 355 sq; cf. Mabillonis annot. b.

11) Gerardi vita Adalh. c. 41. l. c. p. 355; cf. Mabillonis annot. a et hujus dissert. p. 46 annot. 1.

12) Mabillon, Acta SS. IV. 1. p. 340—344.

13) Cf. Mabillon l. c. p. 306, c. 1; Histoire litt. IV. p. 486; V. p. 301 sq. c. 6.

14) Mabillon, Acta SS. IV. 1. p. 455—522. — Excerpta in Pertzii Mon. Germ. SS. II. p. 533—569, ubi capita et paginae editionis Mabillonensis annotata sunt.

15) Cf. hujus dissert. pag. 10. annot. 20.

16) Cf. Mabillon, l. c. p. 454. c. 4; Histoire litt., V. p. 303

3. „Translatio S. Viti“¹⁷⁾, a monacho monasterii Corbeiae novae, qui translationi, anno 836 factae, intererat, confecta est¹⁸⁾. Usus est scriptor vita Adalhardi et Ludovici Pii diplomatis¹⁹⁾; sed non, opinor, vita Walae²⁰⁾. De hoc libello infra uberius agam.

4. Alcuini epistolae²¹⁾. Adalhardi epistolae excepto uno fragmento interierunt²²⁾.

Reliquos fontes enumerare, supervacaneum videtur.

sq; Wattenbach, l. c. p. 170; Himly, Wala et Louis le Débonnaire, Paris 1849 p. 9 sqq.

17) Acta SS., Junii T. II. pag. 1029 sqq. (edit. noviss. T. III. Junii Bruxellis 1863); Mabillon, Acta SS, IV. 1. p. 528—537; Pertz, Mon. Germ. SS. II. p. 576—585; Jaffé, Bibliotheca rerum Germanicarum T. I: Monumenta Corbeiensia p. 3—26.

18) Cf. Jaffé l. c. p. 1.; Wattenbach, l. c. pag. 170.

19) Cf. Transl. S. Viti c. 11 et 12, Jaffé, l. c. p. 11 sq. et Jafféi annotationes.

20) Cf. Mabillon, l. c. p. 531. annot. a.

21) Albini seu Alcuini opera ed. Frobenius. Ratisbonae 1777, T. I.

22. De his aliisque Adalhardi scriptis infra disseram.